

РЕШЕНИЕ

№ 1093

гр. София, 19.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 82 състав,
в публично заседание на 22.01.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вената Кабурова

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **7205** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).
Образувано е във връзка с решение № 8003/19.07.2023 г. по адм. дело № 5783/2022 г. по описа на ВАС, трето отделение, с което е отменено решение № 2699/20.04.2022 г. по адм. дело № 4740/2021 г. на АССГ и делото е върнато на друг състав на съда за ново разглеждане.

Подадена е искова молба от дружеството „Годас“ ЕООД, представлявано от Т. А., чрез адв. Ц., насочена срещу Агенция за хората с увреждания (АХУ) на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за претърпени вреди от следните незаконосъобразни действия, бездействия и актове, ведно със законната лихва за забава от датата на подаването на иска до окончателното плащане:

1. Незаконосъобразно действие на изпълнителния директор на АХУ, обективирано в негова Заповед № 0023-0244 от 18.01.2018 г., с която е разпоредил служебно заличаване на всички предлагани ортопедични обувки, които ищецът има право да предоставя на хората с увреждания от регистъра по чл. 35, ал. 1 от Закона за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ).

2. Незаконосъобразно действие на служители на АХУ – решение на комисия на АХУ, председателствана от изпълнителния ѝ директор, обективирано в Протокол № 131 от 26.01.2018 г.

3. Заповед № 0023-2043 от 04.04.2018 г. на изпълнителния директор на АХУ, с която считано от 29.03.2018 г. е заличена регистрацията на ищеца от Регистъра на

лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия, предназначени за хора с увреждания по чл. 35, ал. 1 от ЗИХУ. Заповедта е отменена с решение № 4302/25.06.2018 г. по адм. дело № 4933/2018 г. по описа на АССГ.

4. Незаконосъобразно бездействие на АХУ, изразяващо се в неизпълнение на горепосоченото влязло в сила съдебно решение, довело до необходимост от подаване на жалба по реда на чл. 304-306 АПК и образуване на дело № 52/2020 г. по описа на АССГ, като едва на 31.01.2020 г. е възстановена регистрацията на ищеца в Регистъра по чл. 35, ал. 1 ЗИХУ (отм.)

Вследствие гореописаните незаконосъобразни актове, действия и бездействия, ищецът претендира присъждането на имуществени вреди – претърпени загуби и пропуснати ползи ведно със законната лихва върху тях, считано от датата на подаване на исковата молба – 18.05.2021 г. до окончателното изплащане на главницата, както следва:

1. За периода 26.01.2018 г. – 01.07.2018 г. – претърпяна загуба в размер на 2057,43 лв., представляваща 23,98 % от разхода за периода за платен наем на магазина, в който ищецът е осъществявал търговска дейност.

2. За периода 26.01.2018 г. – 01.07.2018 г. – претърпяна загуба в размер на 1752,51 лв., представляваща 23,98 % от разхода за периода за платено трудово възнаграждение и осигуровки на двама служители на ищеца.

3. За периода 26.01.2018 г. – 31.01.2020 г. – пропуснатата полза в размер на 18012 лв., представляваща печалбата от продажба на медицински изделия, регистрирани в АХУ.

4. Претърпяна загуба от 6213,33 лв., представляваща 23,98 % от разликата между стойността на наличните към 30.06.2018 г. в магазина на ищеца медицински изделия и стойността, на която те са продадени на дружеството „Левитер“ ООД по силата на споразумение от 29.06.2018 г.

5. За периода 26.01.2018 г. – 31.12.2020 г. – пропуснатата полза в размер на 197 129 лева, представляваща себестойността на ищеца „Годас“ ЕООД, вследствие генериране на продажби на регистрираните медицински изделия в АХУ.

В съдебно заседание ищецът се представлява от Т. А., която се явява лично и се представлява от адв. Ц., която поддържа така предявения иск и моли съда да осъди ответника да заплати обезщетение за претърпените вреди и пропуснатите ползи, като се позовава на заключението на вещото лице по съдебно-икономическата експертиза. Претендира разноски.

Ответникът – Агенцията за хора с увреждания, се представлява от юрк. Б., който оспорва иска и моли съда да го отхвърли като неоснователен и необоснован. В писмени бележки по делото развива подробни съображения за това.

Представителят на СГП дава становище за неоснователност на исковата претенция.

Съдът, след като взе предвид направените от страните твърдения и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Дружеството „Годас“ ЕООД било регистрирано в Регистър на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, предназначени за хора с увреждания по чл. 35, ал. 1 от ЗИХУ (отм. с ДВ. Бр. 105/2018 г.) (Регистъра) по силата на удостоверение № 584/24.02.2017 г. на АХУ, като в периода 24.02.2017 г. – 26.01.2018 г. е осъществявал дейност по предоставяне на ортопедични обувки на хора с увреждания. Със заповед

№ 0023-0244/18.01.2018 г. изпълнителният директор на АХУ разпоредил в горепосочения регистър да бъдат заличени предлаганите ортопедични обувки от списъците на медицински изделия на търговците на дребно, във връзка с промяна на нормативната уредба по производството и предоставянето им. В протокол № 131/26.01.2018 г. от проведено заседание на комисията по чл. 35а от ЗИХУ, последната взела решение, във връзка с промени в Наредбата по чл. 35а, ал. 9 от ЗИХУ – чл. 10д и въведени с него изисквания към производителите на медицински изделия по индивидуална поръчка, в частност ортопедични обувки и дадения срок за представяне на удостоверение за регистрация като производител в Изпълнителната агенция по лекарствата, медицинските изделия по индивидуална поръчка – ортопедични обувки и стелки, предлагани от търговци на дребно да бъдат заличени от Регистъра, като неотговарящи на изискванията за производство по индивидуална поръчка, считано от 26.01.2018 г.

Заповед № 0023-0244/18.01.2018 г. била обжалвана от ищеца, като с решение № 2824/24.04.2019 г. по адм. дело № 2608/2018 г. по описа на АССГ същата била обявена за нищожна. Това решение било обжалвано от административния орган, като с решение № 3831/12.03.2020 г. по адм. дело № 7277/2019 по описа на ВАС, шесто отделение, първоинстанционното решение било обезсилено, като в мотивите си ВАС посочил, че тази заповед на изпълнителния директор на АХУ е вътрешноведомствен акт и като такъв не подлежи на оспорване по реда на АПК.

Със заповед № 0023-2043/04.04.2018 г. на основание чл. 5, ал. 1, т. 9 от Устройствения правилник на АХУ във връзка с чл. 35а, ал. 5 от ЗИХУ и чл. 35в, ал. 1, т. 3 от ЗИХУ, изпълнителният директор на АХУ заличил „Годас“ ЕООД от Регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия, предназначени за хора с увреждания по чл. 35, ал. 1 от ЗИХУ, считано от 29.03.2018 г. Заповедта била мотивирана с това, че поради липса на списък на медицински изделия, съгласно разпоредбите на чл. 35, ал. 4, т. 3 от ЗИХУ, считано от 26.01.2018 г., дружеството не осъществява дейност по предоставяне на медицински изделия, с което нарушава и разпоредбата на чл. 12, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за осъществяване и контрол на дейностите по предоставяне на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и медицински изделия, посочени в списъците по чл. 35г, ал. 1 от ЗИХУ /Наредбата/.

Тази заповед отново била обжалвана от ищеца, като с решение № 4302/25.06.2018 г. по адм. дело № 4933/2018 г. по описа на АССГ, влязло в сила на 24.09.2019 г. заповедта била отменена като незаконосъобразна.

На 03.01.2020 г. ищецът подал молба по реда на чл. 304-306 от АПК с искане за налагане на глоба на изпълнителния директор на АХУ за неизпълнение на горепосоченото влязло в сила съдебно решение. Било образувано адм. дело № 52/2020 г. по описа на АССГ, в хода на което от страна на ответника било представено като доказателство справка от Регистъра на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне на медицински изделия и помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания от 31.01.2020г., от която било видно, че „Годас“ ЕООД е вписано в регистъра, като по този начин процесното съдебно решение било изпълнено. С разпореждане № 1328/17.02.2020 г. съдът оставил без уважение молбата на „Годас“ ЕООД.

Предвид така установената фактическа обстановка съдът достигна до следните правни

изводи:

Искът за претърпени вреди от незаконосъобразната заповед № 0023-2043 от 04.04.2018 г. на изпълнителния директор на АХУ е допустим. Той е предявен след отмяната на административния акт и срещу юридическото лице, чийто служител е издал незаконосъобразния акт, от който се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял имуществени вреди. Разгледан по същество, искът е неоснователен.

Съгласно чл. 203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Исковата защита е по чл. 1 ал. 1 от ЗОДОВ. Фактическият състав на този текст изисква наличието на следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилите вредоносен резултат. При липсата на който и да е от тези елементи, отговорността по чл. 1 ал. 1 от ЗОДОВ не може да бъде реализирана. Доколкото производството е исково, в тежест на ищеца е да докаже фактите и обстоятелствата, които са предпоставка за ангажиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Първата предпоставка за водене на производството, а именно – незаконосъобразен административен акт, е налице. Заповед № 0023-2043 от 04.04.2018 г. на изпълнителния директор на АХУ е отменена като незаконосъобразна с решение № 4302/25.06.2018 г. по адм. дело № 4933/2018 г. по описа на АССГ. Следователно, изпълнена е първата предпоставка по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – установяване на незаконосъобразен акт.

Претендираните имуществени вреди включват както претърпени загуби, така и пропуснати ползи, които следва да бъдат разгледани отделно. Претърпените загуби ищецът е очертал както следва: 1.) За периода 26.01.2018 г. – 01.07.2018 г. – претърпяна загуба в размер на 2057,43 лв., представляваща 23,98 % от разхода за периода за платен наем на магазина, в който ищецът е осъществявал търговска дейност; 2.) За периода 26.01.2018 г. – 01.07.2018 г. – претърпяна загуба в размер на 1752,51 лв., представляваща 23,98 % от разхода за периода за платено трудово възнаграждение и осигуровки на двама служители на ищеца; 3.) Претърпяна загуба от 6213,33 лв., представляваща 23,98 % от разликата между стойността на наличните към 30.06.2018 г. в магазина на ищеца медицински изделия и стойността, на която те са продадени на дружеството „Левитер“ ООД по силата на споразумение от 29.06.2018 г.

При предходното разглеждане на делото, по адм. дело № 4740/21 г. по описа на АССГ, 53-ти с-в, е била изготвена съдебно-икономическа експертиза, в която е посочено, че за периода от 18.03.2017 г. до 31.12.2017 г. продажбите на изделия на хора с увреждания съставляват 23,98% от всички приходи на дружеството. Вещото лице е посочило, че размерът на наема, който би бил покрит от приходите от продажба на изделия, регистрирани в АХУ е 2057,43 лева, а размерът на платените трудови възнаграждения и осигуровки за горепосочения период, който би бил покрит от приходите от продажба на изделия, регистрирани в АХУ е 1752,51 лева.

В случая съдът не може да се съгласи с твърдението, че разходите на ищеца по заплащане на наем и трудови възнаграждения през посочения период, които биха се

покрили от приходите от продажба на изделия на хора с увреждания, представляват претърпяна загуба вследствие издадената незаконосъобразна заповед. В правната теория „претърпяната загуба“ представлява реално намаляване на имуществото на търговеца. Заплащането на наем за търговско помещение и заплати за служителите са ежемесечни разходи за ищеца, които той следва да покрива докато са налице съответните договори, по които той дължи тези суми. Извършеното изчисление от страна на вещото лице, което е съотнесло процента на приходи от продажби на изделия, регистрирани в АХУ към размера на платените наеми и трудови възнаграждения, не означава, че с тази стойност се е намалило имуществото на търговеца вследствие посочената незаконосъобразна заповед. Освен това, не може да се твърди със сигурност, че през периода 26.01.2018 г. – 01.07.2018 г. ищецът е щял да реализира абсолютно същите продажби на изделия, регистрирани в АХУ, каквито е реализирал през периода 18.03.2017 г. до 31.12.2017 г., ползван за сравнение от вещото лице.

На следващо място не се доказва по несъмнен начин и наличието на претърпяна загуба, изразяваща се в разликата между стойността на наличните към 30.06.2018 г. в магазина на ищеца медицински изделия и стойността, на която те са продадени на дружеството „Левитер“ ООД по силата на споразумение от 29.06.2018 г. Такава загуба би била налице в случай, че категорично се докаже, че дружеството е щяло да продаде всички налични към посочения момент медицински изделия на по-високи пазарни цени от тези, на които ги е продало на „Левитер“ ООД и да реализира съответната печалба. Това, обаче, не бе доказано от ищеца, като в тази насока могат единствено да се правят предположения. В подкрепа на това обстоятелство, съдът съобразява и заключението на СИЕ, в което е направено уточнението, че в счетоводството на ищеца няма първична счетоводна документация по това споразумение. От приложените по настоящото дело копия на фактури не става ясно, какви медицински изделия от вписаните в регистъра са продадени на „Левитер“ ООД, тъй като стоките са наименувани като „обувки, ортопедични стелки, чорапи, аксесоари“, като не фигурират стоки - „ортопедични обувки“.

Пропуснати ползи ищецът е претендирал, както следва: 1.) за периода 26.01.2018 г. – 31.01.2020 г. – пропуснатата полза в размер на 18012 лв., представляваща печалбата от продажба на медицински изделия, регистрирани в АХУ; 2.) за периода 26.01.2018 г. – 31.12.2020 г. – пропуснатата полза в размер на 197 129 лева, представляваща себестойността на ищеца „Годас“ ЕООД, вследствие генериране на продажби на регистрираните медицински изделия в АХУ.

Съдът съобразява, че при твърдение за пропуснати ползи, в тежест на ищеца е да установи, че неговото имущество със сигурност би се увеличило, ако не беше незаконосъобразният акт, т.е., че последният се явява самостоятелна и единствена пречка за такова увеличение при нормално състояние на оборота. Пропуснатите ползи представляват неполучено сигурно увеличение на имуществото на увреденото лице. В тежест на ищеца е и доказването на размера на това увеличение. Според чл. 82 от Закона за задълженията и договорите, „обезщетението обхваща претърпяната загуба и пропуснатата полза, доколкото те са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението... „. По аргумент и от Тълкувателно решение № 3/12. 12/2012 г. на ВКС, по тълк. дело № 3/2012 г.: Установяването на пропуснатата полза се основава на предположение за състоянието, в което имуществото на кредитора би се намирало, ако длъжникът беше

изпълнил точно задължението си, съпоставено с имуществото му към момента на неизпълнението. Тъй като пропуснатата полза представлява реална, а не хипотетична вреда, това предположение винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за сигурно увеличаване на имуществото и не може да почива на логическо допускане за закономерно настъпване на увеличаването.

В случая в приетата при предходното разглеждане на делото експертиза е пресметната, че печалбата на ищеца преди данъци от продажба на медицински изделия, регистрирани в АХУ за периода от 26.01.2018 г. – 31.01.2020 г. би била в размер на 18 012 лв. Заключение е прогнозно, като за изготвянето му е използван математически модел с определени макроикономически показатели. В самото заключение вещото лице се позова на проверка на финансови документи с отнормата за дейността по продажба на ортопедични обувки и стелки отчетност. Съдът, обаче, не се солидаризира с така направеното заключение. Отново следва да се посочи, че пропуснатите ползи следва да бъдат доказани като сигурно увеличение на имуществото на ищеца, което би настъпило, ако не бе осуетено от незаконосъобразния акт на административния орган. По делото не се доказва по безспорен начин, че ако не е бил заличен от Регистъра, ищецът е щял да реализира съответната печалба от продажба на изделия, регистрирани в АХУ. Предвид спецификите на тези стоки, не може да се предполага, че търсенето им и съответно тяхната продажба, могат да бъдат прогнозирани с точност, както и да се съпоставят с реализирани продажби през предходни периоди. Освен това незаконосъобразната заповед на изпълнителния директор на АХУ, от която се твърди, че са настъпили вреди, е издадена на 04.04.2018 г., а датата, от която ищецът претендира настъпването на вреди и която е взета предвид при изготвянето на експертизата, е 26.01.2018г.

Абсолютно необоснована за съда е и претенцията на ищеца за пропуснатата полза в размер на 197129 лева за периода 26.01.2018 г. – 31.12.2020 г., представляваща себестойността на бизнеса на ищеца „Годас“ ЕООД, вследствие генериране на продажби на регистрираните медицински изделия в АХУ. Тази стойност на пропуснати ползи ищецът отново е взел от извършените пресмятания на СИЕ, в която е посочено, че съгласно направените изчисления в математическия модел към 31.12.2020 г. дружеството би генерирало собствени средства от продажбата на изделия от списъка на АХУ в размер на 29529 лева, изчислени при „дисконтов фактор“ от 8,2 %. Въз основа на тази стойност за посочения период вещото лице е изчислило стойността на бизнеса на „Годас“ ЕООД на 197129 лева, като съдът счита, че начинът, по който тази стойност е определена от вещото лице, не се основава на обективни критерии. Следва да се посочи, че продажбата на регистрирани медицински изделия в АХУ е само част от асортимента, който продава търговецът. Ищецът претендира като пропуснатата полза себестойността на бизнес, който не се ограничава единствено до продажбата на ортопедични обувки, а само тя е засегната от незаконосъобразната заповед на административния орган.

Ето защо, предвид липсата на доказани вреди, причинени от заповед № 0023-2043 от 04.04.2018 г. на изпълнителния директор на АХУ, е безпредметно обсъждането за наличие на причинно-следствена връзка между тях и постановения акт.

По изложените съображения, съдът приема, че не се установи фактическият състав на увредата по смисъла на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ така, както е заявена от ищеца. С оглед горното, искът за претърпени вреди от Заповед № 0023-2043 от 04.04.2018 г. на изпълнителния директор на АХУ, отменена с решение № 4302/25.06.2018 г. по адм. дело № 4933/2018 г. по описа на АССГ, следва да бъде оставен без уважение. Неоснователността на главния иск обуславя неоснователност и на съединения акцесорен иск за заплащане на законна лихва.

Съдът счита, че в настоящото производство следва да се произнесе по допустимостта и основателността единствено на предявения иск за претърпени вреди от Заповед № 0023-2043 от 04.04.2018 г. на изпълнителния директор на АХУ, отменена с решение № 4302/25.06.2018 г. по адм. дело № 4933/2018 г. по описа на АССГ. Останалите иски, с които се претендират вреди от незаконосъобразни действия и бездействия на АХУ, следва да се отделят и да се докладват на председателя на АССГ с оглед образуването на отделни производства по всеки един от тях, по които да се събере и съответната държавна такса.

При този изход на спора на ответника се дължат разноски, които са своевременно поискани, а именно – 400 лева депозит за извършване на съдебно-счетоводна експертиза и 300 лева юрисконсултско възнаграждение, определено по реда на чл. 25 от Наредбата за заплащането на правната помощ вр. чл. 37 от ЗПП. Поради което ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника разноски в общ размер на 700 лева.

Воден от горното и на основание чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от „Годас“ ЕООД, представлявано от Т. А., чрез адв. Ц. срещу Агенция за хората с увреждания за претърпени вреди от заповед № 0023-2043 от 04.04.2018 г. на изпълнителния директор на АХУ, отменена с решение № 4302/25.06.2018 г. по адм. дело № 4933/2018 г. по описа на АССГ, ведно със законната лихва за забава от датата на подаването на иска до окончателното плащане.

ОСЪЖДА на основание чл. 143, ал. 3 АПК „Годас“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] представлявано от Т. А. да заплати на Агенция за хората с увреждания сумата в размер на 700 (седемстотин) лева разноски по делото.

ОТДЕЛЯ за разглеждане в самостоятелни производства исковете срещу:

- 1.) Незаконосъобразно действие на изпълнителния директор на АХУ, обективирано в негова Заповед № 0023-0244 от 18.01.2018 г.;
- 2.) Незаконосъобразно действие на служители на АХУ – решение на комисия на АХУ, председателствана от изпълнителния ѝ директор, обективирано в Протокол № 131 от 26.01.2018 г.;
- 3.) Незаконосъобразно бездействие на АХУ, изразяващо се в неизпълнение на влязло в сила съдебно решение № 4302/25.06.2018 г. по адм. дело № 4933/2018 г. по описа на АССГ, които

ДА СЕ ДОКЛАДВАТ на председателя на АССГ за образуване на отделни производства по всеки един от тях.

Да се ксерокопират в три екземпляра: исковата молба на „Годас“ ЕООД по адм. дело № 4740/21 г. по описа на АССГ и приложенияте към нея писмени документи, както и уточнение на исковата молба от 21.08.2023 г. по адм.дело № 7205/2023 г. ведно с приложенияте към нея документи.

Решението подлежи на оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: